

langt større Udstrækning, end det hidtil er sket, og det er min Overbevisning, at Virkningen af Lovens Revision i den Retning, her er nævnt, nok skal bekræfte min Opfattelse.

Fraenkel: Min almindelige Stilling overfor et Lovforslag som dette er, at jeg glæder mig ved at se Udviklingen fremmet i den Retning, Forslaget tilsigter. Jeg tror, at det baade nationaløkonomisk, socialt og politisk er heldigt. Nationaløkonomisk, fordi jo mere vi skal frem i Retning af intensiv Drift, desmere maa det nu blive den lille Bedrift, der bliver Bæreren for det tekniske Fremskridt, i Modsætning til tidligere Tider, hvor det var den større Bedrift. Socialt ser jeg med Glæde paa en Bevægelse i den Retning, thi det kan ikke nægtes, at denne sidste og tynde Ende af vor Ejendomsfordeling er det ikke opmuntrende at se paa. Medens vi her i Landet har Mellemstanden i Landbruget godt repræsenteret med sine 58 pCt. af Hartkornet, er disse 200,000 Husmænd med ingen eller for lidt Jord et mørkt Blad i vor Ejendomsfordelingsstatistik, som det er godt at faa udsløttet. Politisk ser jeg endelig gerne, at der udvikles et Demokrati, som sidder paa sit eget, et besiddende Demokrati, og der sker jo igennem dette Lovforslag en Udvikling i den Retning.

Hvad der har kaldt mig frem, er de Udtalelser, vi hørte angaaende de Forhold, som omtales i § 18. Vi hørte, at der var truffet en Afgørelse fra den paagældende Myndigheds Side, som gik ud paa, at en Statshusmands Laan blev opsagt, fordi en Trediedel af hans Lod var beplantet med Frugttræer. De Myndigheder, der har truffet en saadan Afgørelse, har efter min Mening ikke Spor af Begreb om den Tings Væsen, som de afgør. Hvad det her gælder om, er netop en alsidig og speciel Anvendelse af Jorden. Det er den, som skal gøre de smaa Bedrifter mere rentable end de store. Selvfølgelig svarede ogsaa den højtærede Landbrugsminister i den Aand, i hvilken jeg ønskede det. Men jeg synes dog, der var Anledning til at drage dette Punkt frem i en endnu skarpere Belysning, end det blev gjort ved den Lejlighed, for at denne Paragraf ikke skal slippe igennem Udvalget uden at blive ændret derhen, at det eneste Krav, Staten har at stille i saa Henseende, er Kravet til Pantessikkerheden; i øvrigt bør Manden, der ejer Jorden, netop under Hensyn til det Formaal, der tilstræbes, have den fuldeste Frihed til at arbejde, som han vil. Det er netop Betingelsen for, at man gennem disse Husmandsbrug kan faa Pio-

nerer blandt de personlige Kræfter, som egner sig til at være Pionerer. Det gælder netop at udnytte alt det særlige, som kan ligge baade i Lodden og i Personen. Der kan være den, der kan staa sig ved at drive Pilekultur, en anden Humlekultur, en tredje Havebrug. Hvor er i det hele ved intensiv Drift Grænsen mellem Landbrug og Havebrug? Den er det ikke muligt at trække. Under alle Omstændigheder er intet sikrere, end at den Myndighed, der vilde opsige et Laan, fordi Mandens Bedrift adskilte sig noget fra det almindelige, fordi han ikke holdt de to Køer, som nu efter vedkommendes Forstand hørte til en saadan Husmands lod, bærer sig ikke en Smule anderledes ad end den, der i gamle Dage forlangte, at de under Fællesskabet hørende Lodder skulde drives fuldstændig ens, hvad der den Gang til Dels maatte ske, saaledes som de laa, men hvad der her ingen Nødvendighed er for, idet tværtimod det stik modsatte er ønskeligt og nødvendigt, nemlig at Lodderne drives paa en saadan Maade, at alle særlige Egenskaber ved Lodden, ved Manden og ved meget andet, der knytter sig til Bruget, kan gøres gældende. Dette har jeg villet fremhæve saa skarpt som muligt med det Formaal, at det under Udvalgsbehandlingen kunde finde sit Udtryk i en Omformning af § 18.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns Amts 6te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Mads Larsen: Jeg vil takke det ærede Medlem, der talte sidst (Fraenkel), for hans Tilslutning til de Tanker, jeg fremsatte angaaende Forstaaelsen af § 18. Jeg vil gøre det saa meget mere, som ogsaa efter min Mening den højtærede Ministers Udtalelse desangaaende ikke var tilstrækkelig fyldestgørende. Thi det er ganske nødvendigt, forekommer det mig, at det Forhold ikke vedblivende opretholdes, at Folk kan være udsatte for at faa deres Laan opsagt, kun fordi de driver deres Landbrug under de Former, som synes dem at være mest indbringende; saadanne Folk kan i Virkeligheden snarere betragtes som Foregangsmænd, der indirekte kan være til Gavn ogsaa for de omboende, som kan lære af dem. Derfor er det efter min Opfattelse i høj Grad paakrævet, at § 18 faar en forandret Affattelse, og jeg haaber, det skal kunne lykkes under Udvalgets Arbejde. Men jeg vil have Lov til at tage Afstand fra, hvad det ærede Medlem for Københavns 7de Valgkreds (Fraenkel) sagde, da han brugte de